

Temat för Kåre Olssons dialogföreläsning vid Vestlunddagarna var *Är den kommande klimatanpassningen ett hot mot demokratin?*

Kåre Olsson är en Skattungbyns grundare och eldsjäl. Han var redan under sjuttioalet med och startade den folkhögskolekurs "Ekologisk odling och hållbar livsföring" som satt Skattungbyn på kartan. Kursen är välkänd och attraherar nya deltagare varje år. Kåre Olsson är en aktiv kämpa för ekologisk rättvisa och utvecklingen av vår miljö – utmaningar som han både förverkligar i Skattungbyn i Orsa kommun och i sin roll som opinionsbildare i samhällsdebatten.

Han började med att ta upp utmaningen att minska koldioxidutsläppen och öka användning av fossilfria bränslen. Däri ligger också frågan om hur denna omställning ska ses i förhållande till olika tillväxtmål och värnandet av demokratin. Kan dess utmaning enbart lösas genom nya tekniska metoder eller handlar det också om att involvera medborgarna i omställningsprocessen? Det demokratiska dilemmat exemplifierade han genom Cementas roll för cementproduktion i landet – Kåre Olsson menade att regeringen och Riksdagen kringgår grundlagen när de gav Cementa ett tillfälligt tillstånd trots att Lagrådet och andra remissinstanser hade avrått från att fatta ett sådant beslut. Ett annat exempel, där krav på tillväxt och produktivitet stod mot demokratiska beslut och medborgarnas deltagande, var LKAB:s tillstånd att bryta malm inom nya områden, där tillväxtmål och miljöhänsyn krockar med varandra.

Kåre Olsson menade också att vi lever över våra tillgångar. Det krävs en ny världsordning för att kunna möta kraven på klimatanpassning – och vi måste tänka om när det gäller vilken framtid vi vill ha. Vad sätter vi högst på agendan, planetens långsiktiga överlevnad och/eller tillväxt och utveckling i det kortare perspektivet? Kåre Olsson avslutade sin föreläsning med att peka på folkrörelsernas roll i Sveriges utveckling det senaste seklet. Han efterlyste därför en folklig mobilisering för att vi tillsammans ska kunna möta kraven på klimatanpassning, en väg som inte bara kan lösas genom ny teknik och andra energimodeller, men också genom ett demokratiskt deltagande på olika nivåer. Där kanske erfarenheterna från Skattungbyn i Orsa kan ses om en förebild i det lilla formatet och bidra med att föra idéerna vidare i större sammanhang och på samhällsnivå.

Kenneth Abrahamsson